

DISSERTATIO

INAUGURALIS MEDICA

DE

NOSTALGIA,

QUAM

SENSU ET AUCTORITATE MAGNIFICI DOMINI PRAESIDIS AC DIRECTORIS, SPECTABILIS, ET PERILLUSTRIS DOMINI DECANI, NEC NON CLARISSIMORUM DOMINORUM PROFESSORUM, PRO GRADU DOCTORIS MEDICINAE LEGITIME CONSEQUENDO, IN ALMA ET CELEBERRIMA REGIA SCIENTIARUM UNIVERSITATE PESTINENSIS

CAROLUS BELLONY

Theses adnexae, publice propugnabuntur in Palatio R. Sc. Universitatis majori, die mensis Augusti, 1835.

PESTINI, 1835.

TYPIS LANDERERIS.

Nescio, qua natale solum dulcedine captos
Ducit, et immemores non sinit esse sui

Ovidius.

PATRISTICO.

**PERPETUUM GRATITUDINIS
MONUMENTUM.**

**TENUES HASCE LABORUM
SUORUM PRIMITIAS,**

SACRAT

AUCTOR.

Legi academicae Regiae Scientiarum Universita-
tis Hungaricae, quae gradum Doctoris medici-
nae consequi cupienti, terminato quinquennali
cursu scholastico, atque exantlatis rigorosis exa-
minibus, conscriptam super argumento ex late
patente medicinae campo ad arbitrium selecto dis-
sertationem, quam inauguralem dicunt, publici
facere usus praecipit, — huic inquam legi ac-
ademicae, quam sanissime a majoribus nostris in-
stitutam, sancte veneror satisfactorus, pro spe-
cimine dissertationis meae inauguralis, Nostalgi-
am elaborandam suscepi. In limine opellae hu-

**jus nil reliquum esse censeo, quam ut Te lector
benevole! iterum iterumque orem, ut imbecilles
adhucdum vires meas considerando, in eodem
dijudicando benevolus esse velis. —**

. §. 1.

Nostalgia a *νοστος*, quod Graecis reditum, et *ἄλγος*, quod dolorem, tristitiamque denotat, sic dicta, vi vocis acerbum reditus in patriam desiderium exprimens, medicis ea animi adfectio morbosa dicitur, quae in vividissimo, et invincibili in natale solum, aut ad sibi dilectos redeundi desiderio consistens, hoc non expleto, animi tristitiam, adpetitum cibi deletum, agrypniam, dedolationem artuum, debilitatem nimiam, obfuscationes sensuum, emaciationem, tandem febrim hecticam, mortemque inducit. —

Etiam **Pothopatridalgia** dicitur a *ποτος*, desiderium; *πατρις* patria; et *ἄλγος*. Eundem significatum habent: **Nostopatridalgia**, **Nostomania**, **Nostopatridomania**, **Pothopatridomania**, **Philopatridomania**. Hungaris **Honvágy**; Germanis **das Heimwehe**; Gallis **maladie du pais**, **nostalgie**; Italis **Nostalgia**; Anglis **the homing**, **the heimweh** dicitur. —

§. 2.

In **Nostalgia** sensum internum adeo adfectum esse, ut ex adfectione ejus, omnes caeterae organismi turbæ proficiscantur, vel ex ejusdem saepe celerrimo, et pene incredibili in sanitatem transitu, facile liquet. Enim vero prostant exempla hominum, qui ob hunc morbum ad limen vitae delati, spe in patriam, inque amplexus amatorum redeundi illucente, lapsu aliquot solum horarum ita reconvaluerunt, ut qui paulo ante tristes, pallidi, atque omni voce destituti, ne artus quidem movere valentes, lecto adfixi miserandam mortis effigiem

vivo adhuc corpore praeseferebant, protinus vivacissimi, hilares, et summopere agiles, nimio exuberaverint gaudio. In hoc igitur morbo prouti in plurimis aliis eidem analogis, vis vitalis suppressa potius, quam exhausta esse videtur. —

Nostomania a Melancholia essentialiter non differt, verum modificationem solum ejus sistit. Eminens in Nostalgia animi dejecti alienatio, cum Melancholia communis, atque invincibilis patriae, sibi que charorum cupido, et ex hujus adimptione neglecta emergens inamoena sensatio, quibus animus, et phantasia sine fine occupantur, ea sistunt momenta, quibus adserti hujus veritas comprobatur. —

§ 3.

Morbo huic e diametro oppositus quoque datur. Scilicet non raro animadvertente celeberrimo Hoyer nimium adest desiderium, relictis penetibus peregrina adeundi loca, quo non exsatiato auctor idem melancholiam, febrim malignam tabemque ortas fuisse vidit. Dicitur vero haec animi alienatio Apodemialgia, cui, perinde ac Nostomaniae, nimiae persaepe celeritatis transitus in sanitatem, singularis est. —

§ 4.

Pro vario fundamento divisionis, varias subit Nostalgia divisiones.

1° Respectu febris, eam non raro comitantis, in febrilem, et afebrilem.

2. Respectu originis in originariam, seu protopathicam, et secundariam, seu deuteropathicam. Ut Nostalgia originaria dici queat, non sufficit eam in individuo antea perfecte sano evolutam fuisse; atque ante ejusdem evolutionem, organismus alio quovis morbo adfici poterat, ita tamen, ut superveniens Nostalgia, pro sobole morbi praexistentis, declarari non possit. Hinc Nostomania secundaria ea dicitur, quae ex alio morbo propululat. —

3. Respectu mutationum materialium, in variis organismi partibus, sive originarie, et causaliter, sive secundarie, et symptomatice praesentium, Nostalgia in materialem, et dynamicam distinguitur. Materialis, seu cum materia ea dicitur, in qua dictae mutationes reperiuntur. Huic opposita est dinamica, seu sine materia. —

4. Respectu praesentiae, vel absentiae alterius cujusdam morbi, Nostomaniae in simplicem, et complicatam divisio, medico ejus sanationem molienti, summae est utilitatis. —

Dividunt adhuc Nostalgiam in veram, et fictam, quarum significatio, suapte intelligitur. Cum Nostalgia ficta, desinat esse morbus, distinctio haec stricte logica non est quidem; medici tamen forensis attentionem omnino reposit. —

Diagnosis Nostalgiae:

Ut praesentem Nostalgiam cognoscamus, in symptomata cuncta, successive se manifestantia, attentionem nostram dirigamus, oportet. Hoc facto, Nostalgiae simplicis sequentem decursum observabimus:

Homo antea socialis, meditabundus, et tristis evadens, solitudinem studiose quaerit. Respiratio ei difficilis est, et interrupta, suspirium frequens, et involuntarium. Adpetitus cibi disparet, digestionem lenta, et imperfecta evadente. In consortium hominum, quod nimis vitat delatus, parce loquitur, neque ardens loci natalis, dilectorumque suorum desiderium, quo ininterupte torquetur, cuidam manifestat, nec ipsemet illud, pro causa status sui agnoscere valet. Dantur tamen, qui hoc malo correpti votum suum non adeo studiose celant, atque praestantiam suae patriae, frequentibus et nimis laudibus depraedicantes, personas praedilectas saepe nominando, summum et invincibile earum desiderium, clare profitentur. Vel exigua spe iis illu-

cente, futurum fore, ut voti sui compotes reddantur, vultum extemplo hilarem, et serenum exhibent, adspetus eorum vividior, et placidus evadit. Nec tamen status hicce diu perseverat, alimento enim spei dulcissimae deficiente, prior pedetentim revertitur. — Solitudo, quam Nostomaniacus status sui emendandi gratia saepissime quaerit, tantum abest, ut hoc efficiat, ut eum potius deteriorem reddat. Enimvero phantasia morbose elata ultro exaltatur, vires vero corporis exhauriuntur. Accedit nunc dedolatio artuum, debilitas continuo increscens, facies evadit pallida, oculi constanter lacrymantes, inque suo motu languidi, aspectum aequè languidum, et tristem exhibent. Pulsus cordis irregularis est, et palpitatio ejusdem, minimo corporis aut animi motu excitatur. Universum systema nervorum, sensibilitatem morbose exaltatam offert; animus aegri morosus, mores peregrinos edit, jocos et vel minima incommoda, cum renisu solum perferens. Somnus fugit miserum, vel somnia felices vitae in natali solo, et parentum, agnatorum, amicorumque consortio transactos dies revocant, ut evigilantis moerorem, tristitiamque augeant. Caloris animalis imminutio, functionum mentis turbæ, et obfuscationes sensuum externorum superveniunt. Adfectiones spasticae, cumprimis Gastralgia, aegrum frequenter affligunt: saepe vero organa nobilissima, graves sanguinis congestiones experiuntur. Non raro febriles quoque alterationes adsunt. Secretiones et excretiones cunctae, plus minusve turbantur. —

Nostalgiae incrementum, et decursus, saepe celeritatis fere incredibilis est; atque accedente febre hectica, emaciatione corporis, et debilitate rapide incrementibus, facies sit hypocratica, miseraeque vitae jam jam periclitans flamma, postremo adhuc verbo ardens patriae, et charorum desiderium exprimente, placide exstinguitur. —

§ 6.

Cadavera Nostalgiae succumbentium, parum huc-dum investigata sunt. Hinc resultata sectionum, ad morbi hujus indolem penitus cognoscendam institutarum, non sunt magni momenti. Neque magna adfulget nobis spes, futurum fore, ut mutationes simplici Nostomania in corpore provocatas olim cognoscamus. Sensus namque nostri, ut eas percipere queant, multo subtiliores esse deberent. Quae tamen hunc in finem instituta sunt intispicia, haec fuere: Barcon vasa cerebri sanguine atro turgida; Auenbrugger pulmones pleurae adcretos, partemque eorum penitus induratum, et plus minusve purulentam reperit; alii in visceribus cavo abdominis, et thoracis reconditis, praegressae inflammationis vestigia invenere. —

Diagnosis Nostomaniae complicatae, ex signis Nostalgiae simplicis, cum iis alterius morbi una praesentibus, repetitur. Hanc tamen symptomatum complicationem adferre, angustos speciminis hujus cancellos, superat. Id unice hic commemorasse juvabit, quod Nostalgiae scorbutus, febris putrida, et nervosa, typhus putridus, dysenteria, etc: saepissime complentur. —

§ 8.

Nostalgiam fictam, medicus attentus facile cognoscet ex consitutione corporis laudabili, ex faciei lineamentis, quae ne quidem maxima simulatione operante tristitiam exprimere valent, ex colore et calore cutis normalibus, ex adpetitu cibi bono, robore musculari; se, — et excretorum ratione genuina; ex respirationis et pulsus aequalitate, hujusque fortitudine; ex nausea medicamentorum amarorum, vesicantium, setacei, diaetae restrictae, etc: denique ex praemature prolato desiderio patriae, charorumque.

Confirmabit vero hanc Nostomaniae fictae diagnosis cognitio aversationis individui investigandi erga suum statum, aut vitae modum. —

§ 9.

In plenarie evoluta Nostalgia incredibili fere celeritate increscens, et facile lethalis virium prostratio, appetitus cibi subito evanescens, etc, aliquam ad minus causant inter febrim nervosam malignam, et Nostomaniam similitudinem. Differt vero haec ab illa, tum symptomatibus singulo eorum propriis, tum immensae celeritatis transitu in sanitatem, qui in Nostalgia, explendi desiderii spe adfulgente, non raro observatur. —

Actiologia:

§ 10.

Generalis dispositio in Nostalgiam, in natalis soli praedilectione, non minus animalibus, quam homini, a natura insita, fundata nobis esse videtur. Hunc patriae amorem, in homine sensu molli praedito, qui illi vitam suam, educationem, et innumera in acceptis refert beneficia, cui felices iuventutis suae dies, quos in ambitu parentum, agnatorum, et amicorum suorum transegerat, gratus agnoscit, in homine inquam ita constituto, hunc patriae amorem ardentiorum esse debere, eoque in Nostalgiam specialem inducere dispositionem, facile patescit. Augent porro proclivitatem in Nostomaniam aetas iuvenilis, sexus masculinus, temperamentum melancholicum, morbi varii, taedium, et circumstantiarum monotonia. Aetas iuvenilis ob majorem ea excurrente, sensationum et phantasiae vividitatem, majorem quoque in Nostalgiam proclivitatem procurat. Interim habentur exempla sat numerosa hominum aetate adultiorum. qui hoc morbo adfecti sunt. — Testante experientia feminae Nostomaniae minus sunt obnoxiae. Cujus ratio in eo fundata esse videtur, quod feminae aetate teneriori, huic adfectui cum-

primis favorabili, rarius ex loco natali, atque charorum sibi amplexu divellantur, quam, qui onus diei portant viri. Hinc etsi feminae magis sensiles sint, quam viri, cum tamen causae principali Nostalgiam excitare valenti rarius exponantur, quam viri, expositae, factam impressionem, ob mobilitatem systematicam sui nervorum, facilius delent. — Temperamentum melancholicum, quatenus animum in tristitiam, et reliqua animi pathemata deprimentia disponit, eatenus in hunc quoque morbum propensionem exacuit. — Etiam morbi varii, ut febres, infarctus viscerum abdominalium, indurationes glandularum mesaraicarum, anomaliae digestionis, fluxus haemorrhoidum, et menstrui turbae, etc. specialem in Nostalgiam causant dispositionem. Huius quoque loci est adnotare, hominibus plethora notatis, insignem esse in Nostomaniam opportunitatem. —

Praegressa dispositione, Nostalgiam excitare valentes causae, sequentes ab auctoribus adnotatae sunt:

1. Aër. Summum hujus in determinandam hominis vitam influxum, negare haud possumus, ideoque eum et in provocandam Nostalgiam suam exercere imperium, quisque facile admittet. Sententiae tamen nonnullorum naturae scrutatorum, qua statuitur morbum hunc tunc solum oriri, dum ex aëre montano puriori, rariori, et eo specificè leviori, in densiorem, atque specificè graviorem locorum depresso sitorum transitus fit, quo anxietatis sensus, humorum densitas, circuitus sanguinis langvor, etc. inducantur, — huic inquam sententiae, repugnat ratio, et experientia. Nam

1. Si aër unica Nostalgiam excitare valens causa foret, influxus eius initio vehementissime agere deberet, tunc ergo malum hocce frequentissime provocare. Observatio vero larga, contrarium docet. —

2. Supra memorata opinione perstante, mutatio aëris, unicum quoque esset remedium Nostomaniam tollere valens. Jam vero, quae summus sententiae huius defensor Scheuchzer, hunc in finem instituit pericla, ei penitus infavorabilia suppeditavere data. —

His, quae per rationem innotescunt, experientia quoque suffragatur. Sic:

1. Altiora montium juga incolentes, non soli Nostalgiae obnoxii sunt. Quin imo ex adverso, —

2. Dantur incolae aliorum montium, qui in peregrinas delati oras, hoc malo haud corripuntur. —

3. Adnotata habemus exempla hominum, qui in non magna patriae distantia, Nostomania adfecti sunt. —

4. Sententiae, quam persequimur, etiam penitus contrarium, docet observatio.

Homines quippe ex regionibus profundius sitis, ad altius sitas provincias delati, Nostalgia adfici visi sunt. Ita Grönlandi, Lapones, Dani, etc. densiorem, humidum, nebulosum, eoque graviorem habentes aërem, in aëre oppositarum qualitatum, non raro hoc morbo adficiuntur. —

His igitur ducti argumentis, sententiae illorum, qui aërem unicum Nostomaniae causam excitantem esse adserunt, consentire non possumus. —

II. Majorem omnino in causandam Nostalgiam habent influxum cuncta rerum adjuncta, quae iis patriae, animum deprimente ratione opposita sunt. Hinc igitur, quo major hoc respectu observatur oppositio, eo etiam potentior aderit Nostomaniam excitandi occasio. Spectant vero ad haec adjuncta: diversitas climatis, regionum, vitae modi, formae regiminis, linguae, mediorum vitae, vestitus, etc. Hac scilicet oppositione, flagrans adjunctorum natalis soli desiderium, hocque non exsatiato reliqua malorum cohors, quam supra perlustravimus, provocatur. Simili ratione gignunt Nostalgiam auditus cantilenarum nationalium, vestitus, morumque certis populis propriorum contemplatio, etc.

III. Diversi tandem morbi, quos paulo ante dispositionem in Nostalgiam provocare animadvertimus, continuata sua actione, in causas abire solent excitantes. —

§. 12.

Nostomaniae, perinde ac eidem analogorum morborum causa proxima, hucdum parum cognita est. Ex iis tamen, quae de ejus evolutione cognita sunt, in turbato sensuum internorum aequilibrio, radicari videtur. Facultas scilicet imaginandi, per suam activitatem ininterruptam, caeteras sensorii communis facultates, in functionibus suis exsuperat. Hinc habent suum explicatum: ratiocinii, judicii que suppressio; voluntas ad solum fere reditus in patriam desiderium restricta; obfuscatio sensuum externorum, somnia vividissima, etc. Haec activitatis vitalis in cerebro exaltatio ratione antagonistica in universo systemate nervorum, et vasorum, depressa comperet, circuitu perturbato, pulsu tardo, cordis palpitatione, alterationibus febrilibus, debilitate, morositate, insomnio, spasmis, respirationum turbis, etc. se manifestans. —

Prognosis.

§. 13.

Nostomaniae praesagium, ejusdem complicatio, gradus evolutionis, et adjuncta aegri, cumprimis determinant. — Praesagium Nostalgiae simplicis, in genere magis faustum statui potest, quam complicatae. Interim haud infrequenter morbum sistit periculosum, qui neglectus, aut perverse tractatus, ipsi vitae insidias struere valet. — Nostomaniae complicatae exitus, cumprimis indole morbi una existentis, atque nexu causali, qui utrumque intercedit, determinatur. Frequens, non secus ac ominosissima est complicatio Nostalgiae cum scorbuto; quem, prout cuncta animi pathemata deprimentia, provocare quoque solet. Febris

quoque putrida, aut nervosa, dysenteria, etc. non raro cum Nostomania complicantur, ejusque pericula augent. — Dum morbus alte evolutus non est, atque in ejus decursu notabiles observantur remissiones, sub quibus aeger serenus, et quietus est; dum in regione amoena, inter homines sociales, sobrios, et faciles versatur, hisque concessum est eundem conveniente occupatione, et animi exhilaratione, ab idea tristi qua continuo torquetur revocare, — prosperum sperare licet exitum. — Faustissima est prognosis, ubi morbo haud alte evoluta, adjuncta aegri adeo favorabilia sunt, ut ardentissimo ejus desiderio, satisfacere liceat. — Ex adverso non alium, quam infelicem expectare licet Nostalgiae exitum, dum ea diu perseverans, et neglecta est, atque relationes aegri exiguam curae spem, aut nullam plane admittunt. Rebus enim ita constitutis, accedente febris hectica, derelicti aegri pallidae mortis fiunt spoliū.

Therapia.

§. 14.

Nostomaniae cura triplex est. Prophylactica putata, radicalis, et palliativa. —

Cura prophylactica iis in casibus adhiberi potest, ubi evolutio Nostalgiae cum probabilitate praedici potest. Adest vero haec probabilitas: 1. dum eminens in morbum hunc dispositio observatur, et 2. dum actio potentiarum Nostomaniam provocare valentium, adest. Cura haec praeservativa in eo consistit, ut animo exhilarato, atque occupationibus convenientibus, evolutio invincibilis patriae, dilectorumque desiderii impediat. Plurimum vero hoc intuitu praestare valet, adjunctorum quantum concessum est, permutatio. —

§. 15.

Cura Nostalgiae radicalis, ut quaevis cura essentialis, duabus satisfaciat indicationibus, necesse est.

Primo quidem causae excitantes, adhuc agere continuantes removendae sunt, dein vero ipsa, quam protulerunt, et fors sustentant adfectio morbosa, corrigenda est. —

Causis excitantibus cognitis, et ea indole praeditis, ut amoveri facile possint, iis remotis, Nostalgiae in sanitatem transmutatio, celeri accidit passu. Cum vero causae morbum hunc excitantes variae esse possint, modus etiam variat primam indicationem explendi. Ita compertum habens medicus, Nostalgiam per infarctus viscerum abdominalium, indurationes glandularum mesentericarum, fluxus menstrui, aut haemorrhoidum anomalias, etc. provocatam fuisse, et porro quoque sustentari; ante omnia hasce adfectiones morbosas, congrue earum characteri, gradui, et stadio tractandas suscipiet. Hoc tamen tractaminis genus, utpote huc non spectans, non adferemus. — Dum vero ex instituto status aegri examine, Nostalgiam mutatis aegri adjunctis unice excitatam fuisse, et sustentari innotescit medico; tunc is studium suum omne eo convertat oportet, ut si aeger in priora, et desiderata adjuncta reponi nequeat, adminus praesentes ejus circumstantiae ita modificentur, ut ad illa quam maxime accedant. —

§. 16.

Causarum excitantium actione non ulro praesente, iis ignotis, aut ita comparatis, ut cito removeri non possint, cura radicalis illico ab altera indicatione ordianda est. Haec a statu organico — vitali desumpta, in duas itidem secedit, quarum una curam morbi psychicam, physicam alia complectitur. —

Psychica Nostomaniae cura, physicam efficacia superans, et in longe pluribus casibus, remediis materialibus inefficacibus, sola possibilis, revocationem phantasiae a fixa patriae, dilectorumque cupedine, et per

hoc facultatum mentalium ad aequilibrium reductionem, animi vero exhilarationem, et erectionem pro scopo habet. Ad hunc obtinendum necesse est, ut medicus confidentiam, et amicitiam aegri ad opem eius confugientis sibi comparet, una tamen auctoritatem quoque sibi debitam conservet, animumque serium cum amicitia, et benevolentia conjungat. Passiones infelicis adparenter participet, et procul ab eo, ut lacrymas, quae relasve eius risu excipiat, iisdem moveri videatur. Dulcem objectorum desideratorum memoriam minime arceat, quin imo ad effectum eiusdem debilitandum saepe repetat, atque minima adfectionis remissione observata, omne suum studium eo convertat, ut novas et oppositas excitet sensationes. Hoc vero obtinebit monstrando aegro, quam felix eum olim mansura sit sors, variarumque rerum, musicae, naturae studii, venationis, etc.: amorem eidem instillando. In hoc tamen negotio lente festina, ne per citatam et vividam reactionem, malum praesens exasperet. Ex parte eorum, qui aegri confidentiam participant, et illorum, quibus communia cum eo sunt negotia, id requiritur, ut eidem modum agendi amicabilem, patientiam, commiserationemque exhibeant, et amoenis, facilibus, atque animum occupantibus laboribus, lusu, theatri, caute selecta musica, deambulationibus, itinerationibus, etc.: exhilarare contendant.

§. 17.

Dum cuncti medici, circumstantiumque conatus irriti sunt, neque ideam quae infelicem crudeli suo imperio subicit, debilitare et tollere valent, necesse est aegrum unice objecto desiderii sui occupare, eique firmam eius obtinendi spem concedere. Enimvero numerosa in fastis medicorum consignata sunt exempla Notalgia graviter excruciatorum, qui adfulgente eis spe, quae fida miserorum amica est, pristinae sanitati restituti sunt. —

§. 18.

Nec hoc remedio ad optatum finem deducente, atque morbo rapidis increscente passibus, unica adhuc salutis anchora superest, in eo consistens, ut aeger, utique admittentibus id eius circumstantiis, ad patrios lares, inque exoptatum parentum, agnatorum, et amicorum amplexum referatur. Hoc tamen efficere persaepe debilitas nimia, morbus alter gravis una praesens, et c. impediunt. Sunt tamen auctores, qui Nostomaniae curam proponentes, etiam summa virium prostratione praesente, iter adgredi svadent, numerosa experientia edocti, spe certa explendi desiderii concepta vires rapide reverti, morbumque in ipso adhuc itinere, in sanitatem converti. —

§. 19.

Pars altera curae Nostalgiae essentialis, physica est, et sequenti peragitur modo: causis excitantibus remotis, ipsa adfectio morbosa, congrue suo characteri, gradui, stadio, et complicationibus suis, tractanda est. — Dantur casus, quamvis rariores, in quibus ob plethoram insignem, quae praesentem excitavit, et sustentat Nostalgiam, methodus antiphlogistica adhibenda est. — Longe tamen frequentiores sunt casus, qui leniorem methodum stimulantem exposcunt, qua vires labentes eleventur, animus exhilaretur, ceteraeque organismi functiones excitentur. — Dum reproductivi systematis functiones eminenter adfectae sunt, laesa quoque digestionem, saburra et c. se manifestant, congrua his statibus morborum opponenda sunt remedia. Id tamen probe notandum est, quod signa saburrae in Nostalgia saepe fallacia nimis sint, per singularem systematis nervorum adfectionem provocata. — Ubi febris hectica Nostomaniae sociam se jungit, aut haec cum febre putrida, vel intermittente complicatur, cortex chinae efficacissimum praebet remedium. — Complicatio Nostalgiae cum alio quodam morbo, id exigat, ut ante om-

nia nexus, qui utrumque intercedit exquiratur, periculo majori stipatus prius curetur, et si possibile est methodus, qua uterque morbus tolli queat, exquiratur, et adhibeatur. Regulas tamen speciales, quibus id obtineatur elucubrare, ad huius diatribe ambitum, minime spectat. —

§. 20.

Et in hoc morbo, curam therapeuticam, diaetetica suffulciat. Debet vero regimen diaeteticum in hoc morbo non solum constitutioni, et reliquis aegri relationibus adcommodatum esse; sed insuper naturae morbi conformiter requiruntur cibi faciles digestu, et simplices, animales; pro potu aqua recens, et pura, vinum lene, cerevisia fermentata; aër siccus, et purus, temperaturae mediocris, motus corporis eius viribus adaequatus. Id cum primis curandum est, ne aeger sibi soli relictus, ideae suae penitus adhaereat.

Obtento felicibus sub auguriis reconvalescentiae stadio, cum Nostalgia in recidivas nimis proclivis sit, usus remediorum tam physicorum, quam psychicorum, longiori adhuc tempore continuandus erit. —

§. 22.

Palliativa Nostomaniae cura, duplici sub rerum facie locum habet. Primo quidem ad symptomata eminentiora, in decursu morbi occurrentia debellanda (cura symptomata). Hoc respectu agrypnia, et inquietudo continua, emulsionibus remedia narcotica, et emollientia tenentibus, ante decubitus porrectis compescenda; anxietas nimia, et palpitationes cordis, remediis moderate stimulantibus, etc. Cura Nostalgiae palliativa tunc quoque locum habet, dum mors inevitabilis instat, ad fomitem vitae quamdiu licet sustentandum, miseriasque aegri alleviandas. Deveniunt vero ad statum huncce deplorandum ii passim, quorum malum

alte elatum est, curaeque eius insuperabiles obices oppositi sunt. Nobilissimo igitur humanitatis zelo animatus medicus, his quoque, quod largiri valet, levamen non denegabit; ea, quae in miserandum noxium exercent influxum arcendo; solamen, spemque eidem suppeditando, ut hanc usque ultimum spiritus ductum conservando, loco reditus in desideratam patriam, quietus, et tranquillus, letheis sopiatur undis. —

Theses defendendae.

- 1. Solventia oxygenio agunt.**
 - 2. Datur febris sine gastroenteritide (adversus Broussais).**
 - 3. Auditus, et visus de principatu contendunt.**
 - 4. Absolutum mortis signum, praeter resolutionem totius corporis, nullum datur.**
 - 5. Origo Nostalgiae, soli aëris mutationi, adscribi nequit.**
 - 6. Arteria hepatica non solum est vas nutriens hepatis, sed etiam bilem secernens.**
 - 7. Nulla cataractae operandi methodus, alteri in genere praeferenda est.**
 - 8. Docimasiae simul sumtae, plurimum probant.**
 - 9. Instinctus aegri non est vilipendendus.**
 - 10. Formulae nimis compositae, minus probandae.**
 - 11. Veri hermaphroditi non dantur.**
 - 12. Pulsus infidum morborum signum.**
 - 13. Enhelminta generatione aequivoca oriuntur.**
 - 14. Dantur morbi topici.**
 - 15. Prognosis vera, optimum medici criterium.**
 - 16. Sunt et morbi salutare.**
-